

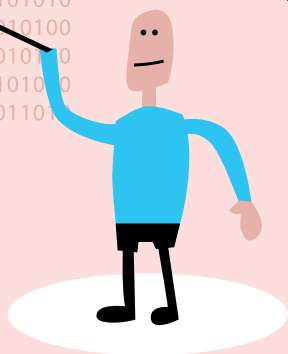

FOSFOR

juli-aug-sept '19

0001101010
010110100
101101010
101010100
101001101

**De jobs
die we willen**

Het werk dat we willen? Waardig!

“ ‘t Helpt niet om op mechanieken te vitten, ‘t is daar niet dat het kwaad hem zit. ‘t Volk moet de machine bezitten, opdat ‘t zijn volle loon geniet.” Elk jaar opnieuw weergalmen die leuzen door het Walter de Buckplein tijdens de Gentse Feesten. Een terugkerend hoogtepunt op de openingsdag van mijn geliefde volksfeest.

Het oude stakerslied van de Gentse wevers uit de 19e eeuw beschrijft zo een eeuwenoud fenomeen: arbeid verandert. Hoe we werken, wanneer we werken, de technologieën die we hanteren en de omgeving waarin we actief zijn, het staat allemaal niet stil.

“Is dit de arbeid die we willen?”, is de vraag die de najaarscampagne van FOS opwerpt. De affiche toont hoe hyperflexibele arbeid tot uitbuiting leidt. Toch is niemand tegen technologie en verandering. Maar dan moeten die een positieve impact hebben op de hele samenleving. Dat vereist een politieke en sociale strijd om waardig werk af te dwingen. Die strijd speelt zich af op lokaal vlak, maar evengoed internationaal.

Samen, solidair over de grenzen heen, kunnen we onze toekomst in handen nemen. Want zoals Karel Waeri en later Walter de Buck zongen: “Zonder ons kunnen de rijken toch niet leven.”

Dries Merre - *Communicatiemedewerker FOS*

@FOSngo

facebook.com/FOSngo

FOS.ngo

@FOSngo

COLOFON: 15^e JAARGANG nummer 3 [juli-augustus-september 2019] – Samenstelling en [eind] redactie: Dries Merre – Vormgeving en Coverillustratie: Tine Hoet en Thibault Verougstraete - Eskidoos – Drukkerij: Drukkerij EPO. Gedrukt met vegetale inkt op 100% gerecycleerd papier. – Met medewerking van Caroline Bal, Karolien Debel, Stiene Billen, Jasper Rommel, Annuschka Vandewalle, David Verstockt

Een toekomst voor iedereen!

Luz Edith, huishoudwerker uit Colombia strijdt voor waardig werk voor alle Colombianen.

© Reporters

Voor welke jobs gaan we?

Stel je voor dat je baas een algoritme is. Het algoritme bepaalt hoeveel je werkt, verdient en hoeveel kans je maakt op opdrachten.

Platforms als Uber en Deliveroo zien zichzelf niet als werkgevers, maar als makelaars. Wanneer je voor hen werkt, ben je zelfstandig freelancer. Zo heb je minder rechten.

Wie werkt voor de platformen, wil snel geld verdienen. Door weinig regelgeving kan je je écht kapotwerken. Het platform betaalt je niet uit per uur, maar per prestatie. De smartphone-applicaties zetten je aan om door te gaan, tot voorbij de limiet. Intussen is de concurrentie

tussen werknemers moordend. Je ziet je collega's niet, bouwt geen band op met klanten en je kan je persoonlijke situatie niet met je baas bespreken.

Die nieuwe manier van bedrijfsvoering heeft niet alleen effect op werknemers. Door de deregulering en flexibilisering betaalt je werkgever minder belastingen. Dat treft de hele samenleving, net nu er belangrijke keuzes over herverdeling moeten gemaakt worden.

VERDEEL EN HEERS

Het doet denken aan de arbeidsflexibilisering in ontwikkelingslanden. Daar is er bijna enkel werk in de informele sector. Arbeiders werken er voor eigen rekening of via een tussenpersoon, maar dan zonder contract. Zo heeft meer dan de helft van de wereldbevolking geen toegang tot voldoende sociale bescherming zoals een pensioen of een vervangingsinkomen bij ziekte.

Veel Europese bedrijven laten zich in ontwikkelingslanden van hun slechtste kant zien. Slechte, tijdelijke of dagcontracten aan lagere lonen dan de vaste werknemers via arbeidsmakelaars of onderaannemers zijn schering en inslag. Beterschap lijkt intussen veraf, want ook buiten Europa brengen nieuwe bedrijfsvormen en technologieën verdere deregulering en flexibilisering met zich mee.

TOEKOMST

Niet alleen de digitale revolutie, maar ook het klimaat en mondialisering zorgen voor verandering. Maar de toekomst ligt niet vast. Niet de technologie, maar wij maken onze wereld. Welke beslissingen nemen we? Voor wie nemen we het op?

Een maatschappelijk debat en duidelijke spelregels die de fundamentele arbeidsrechten herbevestigen zijn broodnodig. De beste manier om met de veranderingen om te gaan, is verenigd. Solidair, ook internationaal, moeten we ons gewicht in de schaal werpen. Vakbonden hebben daarbij een cruciale rol te spelen. Overal komt ongelijkheid eenzelfde groep ten goede, maar collectief kunnen we het verschil maken.

Meer op [FOS.ngo/waardigwerk](https://www.fos.ngo/waardigwerk)

“Wereldwijd is een vaste fulltime job de uitzondering. Flexibele, tijdelijke of nulurencontracten worden de norm. Dat moeten we kenteren. Jobs die niet menswaardig zijn, mogen we niet aanvaarden.”

Ighsaan Schroeder

Coördinator arbeidersorganisatie Casual Workers' Advice Office - Zuid-Afrika

Lees het interview met Ighsaan op FOS.ngo/ighsaan

© BTB

“Nacht- en weekendwerk, onbetaalde overuren, ongecontroleerde flexibiliteit... werknemers staan onder druk om goedkoper te werken. Wie niet volgt, wordt gedumpt. Belgische logistiekers worden vervangen door ‘goedkope’ Oost-Europese. Vandaag worden zelfs Filipijnse chauffeurs ingezet in Europa! Enkel vakbonden kunnen die uitbuiting stoppen.”

Frank Moreels Voorzitter transportvakbond BTB - België

Lees het interview met Frank op [FOS.ngo/frank](https://fos.ngo/frank)

© SOLSOC

Vrede? Niet zonder sociale rechtvaardigheid

De Internationale Arbeidsorganisatie (IAO*) viert haar 100-jarig bestaan. De internationale organisatie viert zo een eeuw van sociale dialoog tussen werkgevers, werknemers en overheden. Een geschiedenis van samenwerken, voor sociale rechtvaardigheid en arbeidsstandaarden.

*** WAT DOET DE IAO?**

Werkgevers, werknemers en overheden samenbrengen om

- ✓ arbeidsnormen vast te leggen via conventies en verklaringen
- ✓ landen die fundamentele arbeidsnormen overtreden te berispen

Na 100 jaar zorgen mondialisering, klimaatverandering, technologische vernieuwingen, nieuwe vormen van werk en groeiende ongelijkheid voor nieuwe uitdagingen. Dat is de conclusie van de 'Global Commission for the future of work', een commissie die tripartiet is en dus bestaat uit werkgevers, werknemers en landen.

Om de toekomst in handen te nemen, zijn er antwoorden aangereikt voor die grote uitdagingen. Tijdens de jaarlijkse IAO-conferentie van 2019 werd zo een, weliswaar afgezwakte, Eeuwfeestverklaring voor de Toekomst van Werk aangenomen.

SPELREGELS

De onderhandelingen verliepen moeilijk. Werkgevers en werknemers stonden lijnrecht tegenover elkaar, onder andere over sociale rechtvaardigheid. Werkgevers willen nieuwe verdienmodellen en nieuwe manieren van werk promoten. Werknemers willen de flexibilisering en deregulering net tegengaan. Want de winsten zullen misschien stijgen, maar wel ten koste van de levenskwaliteit van arbeiders. Volgens de werknemers is er nood aan duidelijke spelregels. Wie een job heeft, verdient een contract, waardig werk, de nodige zekerheid en bescherming. Iedereen, ook wie actief is in de informele sector, moet een minimumbescherming hebben.

Een bescherming die verder gaat dan de vier fundamentele arbeidsnormen**. Want er moet ook een toereikend minimumloon zijn, een maximale arbeidsduur en het recht op veilig en gezond werk moet verstevigd wor-

den. Die *labour protection floor* voor alle 'werkende' is aangenomen en geldt dus niet alleen voor arbeiders met een formeel contract. Een vijfde fundamentele arbeidsnorm, namelijk het recht op veilig en gezond werk, haalde het niet.

Hopelijk wordt de baanbrekende Eeuwfeestverklaring ondanks de afzwakking een mijlpaal. Want sociale rechtvaardigheid is alleen mogelijk als iedereen kan genieten van wereldwijde welvaart.

© SOL50C

© Reporters

**

DE FUNDAMENTELE ARBEIDSNORMEN

- Vrijheid van vereniging en het recht om collectief te onderhandelen
- Het afschaffen van alle vormen van dwangarbeid of verplichte arbeid
- Het afschaffen van kinderarbeid
- Het afschaffen van de discriminatie op het vlak van tewerkstelling en beroep

Beleidsmakers, ga voor onze toekomst!

We blijven niet bij de pakken zitten. België moet mensen centraal zetten als het gaat over de toekomst van werk. Daarom eisen we van politici **waardig werk** en een eerlijke verdeling van rijkdom.

- **GEEF ONS ÉCHTE JOBS** Creëer waardige jobs met respect voor arbeidsrechten, sociale dialoog en sociale bescherming. Zorg zo voor inclusief waardig werk voor iedereen.
- **WEEG MEER** Zet waardig werk centraal in het internationale beleid. Moedig landen aan om meer formele jobs te creëren die leefbaar zijn. Daar horen ook vakbonden en syndicale vrijheden bij.
- **GO FOR IAO** De Internationale arbeidsorganisatie (IAO) legt arbeidsrechten en -normen vast (zie p.8-9). Engageer je binnen de IAO en geef de organisatie de erkenning die het verdient.
- **WEES KRITISCH** Hou de privésector niet altijd het hand boven het hoofd. Verlies kwetsbare groepen zoals vrouwen en de LGBT+-gemeenschap niet uit het oog.
- **CONSUMINDER** Promoot duurzame consumptie en productie. Zorg dat milieu- en mensenrechtenverdragen geen dode letter zijn en omhels de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's).
- **HANDEL MET RESPECT** Zet het Europees handelsbeleid in als een positief instrument om sociale en milieudoelen na te streven. Dat betekent meer democratie en minder focus op bedrijfsbelangen.

Meer over hoe we die eisen kunnen verwezenlijken?

Ga naar [FOS.ngo/waardigwerk/eisen](https://www.fos.be/wardigwerk/eisen)

Veel mensen krijgen geen kans om een waardige job uit te oefenen. Als ze al een job vinden, is dat zelden in goede omstandigheden.

Iedereen heeft recht op een goeie job met werkzekerheid, duidelijk vastgelegde arbeidsrechten, sociaal overleg en met een sociaal vangnet als je ziek, oud of werkloos bent. We verzinnen het niet, want heel wat van die arbeidsrechten staan op papier. FOS gaat daarom resoluut voor **waardig werk**.

Ga zelf voor waardig werk!

Ook jij geeft de toekomst vorm. Dat doe je zo:

SPEEL CURIEUZENEUS

Informeer je, stel kritische vragen en neem deel aan het maatschappelijke debat. Zoek gelijkgezinden en verenig je!

HAAL HET MAXIMUM UIT JE PAUZE

Praat met je collega's over je job. Kan die leefbaarder? Wat kan veiliger?

CONSUMINDER BEWUST

Ook met minder kan je hip zijn. Zoek eens ecologische en fairtrade-alternatieven.

STAAR NIET TE VEEL NAAR JE SCHERM

Vermijd online shoppen. E-commerce moedigt hyperflexibel werk aan en laat een grote voetafdruk na.

LAAT JE GELD ROLLEN

Steun organisaties zoals FOS die strijden voor sociale rechtvaardigheid en waardig werk.

WEES EEN SPREEKBUIS

Als vakbondsafgevaardigde kun je via de ondernemingsraad van je bedrijf een impact nalaten. Is je baas ook fair in het buitenland?

REIK DE HAND

Je sociale, culturele of politieke organisatie heeft misschien een duwtje nodig. Moedig hen aan om alleen eerlijke kledij en faire producten aan te kopen.

Welke redenering schuilt achter deze tips?

Ga naar [FOS.ngo/waardigwerk/tips](https://www.fos.ngo/waardigwerk/tips)